

Ese de dóve ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiuu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunii „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl., éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiuu publicatiuniloru se se anticipe.

Fóia bisericsca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALE.

1775/1872. Pres.

Cerculariu episcopescu.

Catra toti Protopresviterii si Administratorii protopresviterali din dieces'a Aradului.

Cu anulu curinte espirandu periodulu de trei ani, pe care eparchi'a Nóstra aradana ca parte integritória a Metropoliei romane greco-orientale din Ungari'a si Transilvani'a, in partile sale inferióre si superióre s'a constituitu: urméza necesitatea punerii la cale a normativelor din statutulu organicu referitórie atátu la comitetele si epitropiele parochiali cátu si la sínódele, scaunele, comitetele si epitropiele protopresviterali; dupa care nainte de tóte aceste parti organice inferiori sunt a se constitui pe unu periodu no de trei ani.

Fiindu dejá sínódele singuraticelor comunitati parochiali prin introducerea statutulu organicu constituite: de sine se intielege, cá in sínódele parochiali au votu nu numai alegatorii conserisi la ocaziunea constituirii din 1869. ci si toti acei credintiosi ai bisericei nóstre, cari successive au devenitu indreptatiti pe bazea §§-loru 4. si 6. din statutu, si sunt membri naturali ai sínódeloru parochiali pana ce vor posiede cualificatiunile morali ce conditiunéza indreptatirea. Spre care scopu preotimea parochiala are detorintia a pregati si a tiené in evidintia list'a membriloru sporiti dela prim'a constituire pana acum'a, si la dorinti'a maioritatii membriloru presinti ai sínodulu, nainte de inceperea actulu de constituire a o presentá sínodulu spre rectificare.

P. Ta dara dupa primirea ordinatiunei de facia, in intielegere cu respectivii presiedinti ai sínódeloru parochiali vei avé in fiesce care comunitate bisericsca pe terminulu prescriu in §-lu 12. alu statutulu organicu a convocá sínodu parochialu, in care se va duce presidiulu conformu §-lui 10. din statutu.

Referitóriu la provocatulu §. 12., in acestu sínodu nu se potu pertractá alte obiecte, de cátu numai actulu constituirii fiindu si asta data de lipsa ca diu'a lui Ianuariu in carea se v: celebrá sínodulu, dimpreuna cu obiectulu de constituire se se publice in biserica cu optu dile mai nainte prin parochulu localu, respective prin presiedintele sínodulu.

Comitetele si epitropiele parochiali, constitunde pe langa observarea celoru prescrie sub §§. 14. 15. 18. 25. si 26. vor avé numai de cátu se intre in activitate.

Constituirea sínódeloru, scaunelor, comitetelor si a epitropieloru protopresviterali cu privire la §§. 38. 40. si 140. ai statutulu organicu, fiindu a se intempla pe bazea impartirii protopresviteratelor in cercuri electorali, ce s'a datu din partea Consistoriulu la prim'a constituire, — spre acestu scopu fiescecare cercu electoralu are se aléga cáte unu membru mirénu in sínodulu protopresviteralu, dupa modalitatea cuprinsa in cerculariulu de nicia dto 24. Iulianulu 1869. Nr. 874. si adeca:

Terminulu alegerii ilu vei defige P. Ta in cátu e cu potintia pentru tóte cercurile electorali pe un'a aceeaasi di.

Unde o comunitate singura de sine forméza unu cercu electoralu: acolo alegatorii desemnati in §. 40. alu statutulu organicu, se aduna si facu alegerea unui membru pentru sínodulu protopresviteralu sub presiedinti'a parochulu locale, ori sub a P. Tale, in cátu singuru ai fi de facia.

Déca unu cercu electoralu se compune din doue séu mai multe comunitati: P. Ta, incátu numai poté fi defacia, vei denúmi de presiedinte alu corpulu electorale pre celu mai aptu din preotimea comunelor respective, avendu totodata a desemná si loculu, care socotesci a fi mai indemanteacu pentru efeptuirea alegerii.

Éra unde o comunitate singura forméza dóve séu mai multe cercuri electorali: acolo comunitatea alegatoriloru sub presidiulu normísatu mai sus, séu alege la olalta atatia membri la scaunulu

protopresviteralu, cáte cercuri electorale represinta ea, séu se decompune in cercuri electorali dupa numerulu membriloru, ce sunt de a se alege pentru sínodulu protopresviteralu.

La casu, candu preotimea ar fi impededata, si P. Ta nu vei fi facutu alta dispusetiune: corpulu alegatoriloru si-alege din sinulu seu presiedinte pentru conducerea alegerii.

Pentru alegerea membriloru de statulu preotiescu in sínodulu protopresviterale, preotimea din intregulu protopresviteratu la terminulu defiptu si la loculu desemnatu prin P. Ta coadunanduse, acolo sub presiedinti'a P. Tale, éra fiindu P. Ta impededatu, sub presiedinti'a acelu barbatu din cleru, pre carele preotimea adunata si va alege din sinulu seu, pe langa observarea §§. 38. si 40. ai statutulu, alege numerulu prescriu alu membriloru preotiesci pentru sínodulu protopresviterale.

Alegerea atátu din partea preotiesca, cátu si din cea mirenesca, se intempla séu prin aclamare, séu — déca poftescu celu pucinu 10 alegatori. — prin votisare, carea éra si poté fi séu nominale séu secreta; cea secreta se efeptuesce prin siedule ori prin glontiuri; cealalta prin insemnarea voturiloru dupa nume. Alegerea prin votisare se decide cu maioritaea voturiloru, si adeca: déca alegerea se face numai pentru unu membru: prin maioritate absoluta; éra déca aceea se face de odata pentru mai multi membri: prin maioritate relativa. — Déca prim'a votisare nu a produsu maioritate absoluta, atunci pentru eruirea maioritatii absolute se face si a dou'a votisare intre acei doi, cari la prim'a votisare au intrunitu mai multe voturi.

Protocolulu despre actulu alegerii, provediutu cu subscrierea presiedintelui si a notariulu si inca a vre-o doi barbati de incredere, e a se tramite PTale.

Dupa incheierea alegeriloru de membri ai sínodulu protopresviterale, PTA cu bagare de séma la §. 42. alu statutulu organicu, ai a conchiamá pe unu terminu corespondietóriu, pre toti membrii la loculu indatinatu alu protopresviteratulu; unde adunanduse membrii alesi, sínodulu protopresviterale, cu observarea §§. 42, 43 si 44. ai statutulu e se se constitue sub presiedinti'a PTale; éra dupa constituire indata a pasi la alegerea membriloru scaunulu protopresviterale, avendu in vedere §§. 32, 50 si 55. ai statutulu. —

La alegerea acést'a, dupa indrumarea §-lui provocatu mai in urma, e de a se observá procedur'a normísata in §. 53, pentru alegerea protopresviterulu, intielegenduse de sine: cá protocolulu alegerii e de a se presentá consistoriulu eparchiale pentru intarirea alegeriloru.

Sínodulu protopresviterale la insasi ocaziunea constituirii, dupa cele acum premise, pasiesce indata la alegerea comitetulu protopresviterale, observandu dispusetiunile §§-loru 57—59 ai statutulu organicu: si in fine suscepe alegerea; membriloru epitropiei protopresviterali dupa §. 64. alu statutulu. — Alegerile atinse in punctulu acést'a nu sunt supuse intaririi din partea consistoriulu eparchiale. In urmare comitetulu si epitropi'a protopresviterale indata dupa intemplat'a alegere si iéu firulu activitatii sale, pana candu scaunulu protopresviterale numai dupa intarirea membriloru lui din partea consistorieloru pasiesce in activitate.

Nou'a constituire a partiloru organice superiori, si anume a sínodulu si a consistorieloru din Aradu si Orade, cu privire la §§. 88. 116. 159. si 162. va urmá indata ce constituirea partiloru organice inferiori mai sus atinse, va fi terminata.

PTa dara publicandu fara anenare ordinatiunea de facia in submanuatulu protopresviteratu, vei cautá, acést'a constituire se se accelereze in asia mesura, ca se potemu face de timpuriu pasii necesari pentru alegerea deputatiloru la sínodulu eparchialu constitutoriu, ce se va tiené la Duminec'a Stului Toma in anulu urmatoriu 1873. amesratu § lui 89. din statutulu organicu.

Aradu, 2. decembre, 1872.

Procopiu Ivacicoviciu

Episcopulu Aradului.

PARTE NEOFICIALĂ.

Starea preoților.

Am cetit cu multa placere articolul parintelui Baiulescu din nr. 16. alu „Luminăi“. Acum, in timpul fraselor góle, ni face adevărata mangaiare candu vedemu câte o exceptiune, adeca vedemu si câte unu barbatu, carele se ocupa seriosu de cestiunile urginti ale esistintiei nóstre bisericesci natiunale.

Biserica romanilor ort. este in epoca reconstituirii sale, este in lupta cu necesitatile si cu greutatile cari naturalminte sunt impreunate cu asemenea reconstituire.

In acesta opera uriasa, noi ni-am luat de cinosura secele prime ale crestinismului. Cercamu se le imitam intru tote. Dar ni lipsesce invetiatur'a si sciintia acelor secle, credintia, morala si zelul loru cari devingeau greutatile catu de mari. Se speramu inse ca dorulu ferbinte alu romanilor ort. va pute se le castige si acestea.

In cadrulu acestei reconstituiri, misiunea preoților este grea, fora de mesura. Se pretinde de la noi, si cu totu dreptulu, se fimu: „Lumin'a lumii si sarea pamentului“. Se predicamu necontenitu poporului, se-lu invetiamu in dominece si in serbatori despre trebuintele sale.

Noi inse, in munc'a si sub povara lipselor de tote dilele pentru sustinerea familiei, nu avemu de unde lua timpu de ajunsu se ne pregatimu bine de predice.

Nu vreu se dicu cumca preotulu se nu fie si economu, cumca se se separeze de societatea romanésca, carea e economa per eminentiam, pentru carea si-are misiunea de lucratu si pre carea numai din ocupatiunile ei o pote intielege bine. Ci afirmu numai ca i-ar trebui astu-feliu de stare materiala, in catu se nu fie avisatu la plugaritu chiar si cu scaderea funtiunilor sale preotiesci. Pana nu va fi acesta stare, pana atunci preotulu are misiunea, cum am disu, grea fora de mesura; — cu alte cuvinte: pana atunci, ceea ce se pretinde de la noi este mai multu, de catu ceea ce noi putemu face. — Si intunerecul este forte mare, lumina trebuie forte multa!

Nimene n'o sente acesta mai durerosu de catu noi preotimea din protopresbiteratul Halmagiului. Recomendamu caus'a nostra atentiei sinódelor noastre. Era pana la o vindecarea radicala a acestor suferintie, mediloculu celu mai bunu de a o mai duce de pre o di pre alta, este reducerea parochielor. Acestu principiu, pronunciatu de sinódele noastre, pre catu se essecuta, pre atat'a imbunesce starea materiala a clerului. Se intielege ca si aci are valóre proverbialu: Cu incetulu se face otietulu.

Era fratilor preoti li aducu aminte de altu proverbiu ce dice: Cine cum isi asterne, asia se odihnesce. Prin cuventarile si invetiaturile vostre, fratiloru, educative in comune generatiuni luminate si moralminte sanetose; cu lumin'a si sanetatea vine bogatia, — si apoi, in comun'a bogata nu se va pute ca preotulu se remana seracu.

Este greu se facemu acesta? Cu atat'a mai mare va fi bucuria si onorea nostra dupa ce vom fi facutu! preotulu I. I.

Protocolulu

Pertractatiunei tiente 17/28. si 17/29. Novembre 1872. din partea comisiunilor I. a ambelor delegatiuni congressuale in caus'a despartirii ierarhice a serbilor de catra romani din comun'a mestecata Pecic'a romana conformu invoieii incheiate la Carlovietu cu datulu ^{1. Iulia} 29. Iunie 1872.

Fiindu de fatia;

Din partea comisiunii delegatiunale romane: Protosincelulu si asessorulu consistorialu Andreiu Papp ca conducatoriu.

Assessorulu referinte consistorialu Petru Petroviciu ca membru.

Din partea comisiunii delegatiunii serbe: Protoproviterulu si asessorulu consistorialu Georgiu Nicoliciu din S. Nicolau maro ca conducatoriu.

Constantinu Sabo proprietariu din Batania ca membru.

Din partea ambelor consistorie

ca reprezentanti:

Moise Bocsianu asessoru consistorialu si parochu in Curticiu. Petru Davidoviciu parochu in Sireghu.

Din partea autoritatii politice:

Domnulu protopretore Szentes Károly.

(Finc.)

8. Pe temeiulu acestor'a, romanii imbia pe coreligionarii serbi: a primi urmatoriulu ofertu de impacatiune:

1. Dupa consultarea de ieri, adoptandu-se nrulu de 300 suflete serbi, dechiaramu conformu punctului VI. inclusivu X. din invoiela a-i desdauna pre coreligionarii serbi cu partea ce li compete dupa proportiunea numerica a poporatiunii de $\frac{7}{100}$ procente, atatu din valorea edificielor bisericesci si scolarie catu — adeca: dupa calcululu facutu sum'a computata a 7 fl. de sufletu si eveninda dupa sum'a de 35,800 fl. pe partea serbilor dreptu desdaunare cu 2500 val. aust.

2. Din cele 3 sesiuni parochiali romanii conformu punct VII. cedu un'a in natura serbilor si a nume cea din midilocu intre celelalte 2 sesiuni comasate.

3. Cimiteriele romanu si in viitoriu a se folosi in comunu — era cu privire la desdaunarea din punctulu 1) aceea se se depuredie prin acceptarea obligatiunilor bisericesci din partea detorasilor serbi.

Coreligionarii serbi nu se invoiescu a primi acestu ofertu in modulu espusu, ci chiaru din punctu de vedere alu impartirii fratiesci din intréga avere comuna bisericesca facu urmatoriele pretensiuni:

1. Din valorea edificielor bisericii, din capitalulu baniloru si din fundatiunea scolaru se multiamescu cu ofertulu in suma de 1491 fl. adeca: $\frac{7}{100}$ dreptu desdaunare.

2. Primescu un'a sesiune parochiala in natura. —

3. Dar cu privire la edificiele de scola, nu primescu valorea dupa proportiunea adoptata in priviuti'a bisericii amintita in punctulu I. ci protindu unu edificiu in natura dintre cele aflatorie si a nume: scola arangiata pentru 2 clase de invetiamentu situata langa biserica; cu atatu mai vertosu, pentru ca prin acesta si loru serbilor li se usuredia greumentulu in a-si edifica biserica, dar' nu alteam pentru ca ei indata arangandu in acestu edificiu atatu capela de rugatiune catu si localitate de invetiamentu (scola) ar fi satisfacati in ambele recerintie si nu ar mai tienne la folosirea comuna prevediuta in punctulu X. din invoiela; era romanii ar deveni faptice si finalminte despartiti respective neconturbati in liber'a folosire si administratiune bisericesca.

9. Barbatii de incredere romanii, dupa preavut'a contielegere intre sine dechiaru: ca pretensiunile coreligionarilor serbi sunt neproportionate indreptatirii loru numerice, sunt prea esagerate ma chiar necorespondentorie intentiunii de o impacatiune amicabile si asia in casu neacceptatu, deca coreligionarii serbi ar insisto la acesta pretensiune: romanii ar fi necesitati a se abate dela tote concessiunile acceptate numai de bas'a impacatiunii si la eventualitatea unui procesu a cere judecatorésca constatare a nrului poporatiunii.

Cu tote aceste, romanii avendu in vedere legaturile fratiesci coreligionarie ce sustau de sute de ani intre locuitorii acestui orasiu de ambele natiunalitati; — avendu in vedere esperiintiele de tote dilele, ca numai o impacatiune amica pote si mai bine stringe la olalta acele legaturi, si cumca numai prin impacatiune reciprocă se pote consolida si intari buu'a contielegere, interesulu religiositatei si starea parintesc'a intentiune de o impacatiune fratiésca a ambelor delegatiuni congressuale, — de si spre greumentulu intereselor proprie materialu, totusi pentru evitarea urmarilor ce in casu de nesuccedere a impacatiunii pe calo procesuala s'ar escă cu detrimentu si cu causarea de speso pentru ambele parti, — dupa o precugetare seriósă: si modifica respective renoescu ofertulu in urmatoriulu modu:

a) Ca desdaunare odatu pentru totudun'a atatu pentru edificiu bisericesci, pentru cele 3 edificie de scola, pentru capitalulu bisericesci si pentru pamentulu bisericescu de diumetate sessiune in folosintia clopotariului, — romanii imbiu pe coreligionarii serbi, cu o suma rotunda de 5000 fl. v. a. deobligandu-se prin obligatiune formalu a li-o plati in restimpu de unu anu de dile.

Afara de acesta, romanii cedu coreligionarilor serbi in proprietatea loru: loculu intravilanu golu, situatu bine langa bise-

rica si un'a sesiune parochiala in natura, cu observarea conditiunii provizorii in punctulu X. din invoieala, ca serbii pana la primirea sumei de desdaunare se remana dupa usulu sustatatoriu in folosinta a comuna a bisericeii; — era cartile bisericesci liturgice si rituali tiparite in limb'a slavéna conformu punctului VIII. din invoieala le estradau serbiloru.

10. In urmareea acestui ofertu, coreligionarii serbi dupa ce se consultara intre sine, —

Dechiara: cumca de órace confratii si coreligionarii romani si-au modificatu ofertulu lor, din privinta a sublimiei intentiunii de a vietui si in viitoriu in aceeași legatura fratiésca ma chiar de a intari si mai bine amórea si simpatia coreligionaria reciproca; tocmai din asemenea motive si densii se vedu indemnati a demústrá coreligionariloru romani, cá nu sunt capriciosi nici cerbicosi ca se insiste la pretensiunea ce se pare romaniloru nejusta si esagerata: ci recedu a pretinde in natura edificulu de scóla din cestiune. —

Dar tocmai candu ei serbii facu acést'a din punctu de vedere alu fratiétatii facia de coreligionarii loru romani, ecuitatea si oportunitatea ii indreptatesce: a pretinde asemenea manifestatiune fratiésca din partea romaniloru pe cari ii poftescu: ca considerandu impregiurarea pentru ei favorabila, cá remanu in faptic'a posesiune a tuturoru realitatiloru, nescirbiti si in integritate, se aiba fratiésca a privire la greumentulu caruia ei serbii indata dupa incheierea impacatiunii devinu espusi, — neavendu nici macaru unu edificiu la dispositiune in care ca crestini si credinciosi ai unei si aceiasi drepmaritórie religiunii se-'si póta aservá servitiulu Dumnediescu si invetiamentulu surescintiei: romanii din aceste consideratiuni, se-li dee titulu desdaunare in locu de 5000,—6000 fl. v. a. si ei serbii primescu tóte cele oferite in punctulu precedentu cu inca aceiasi observare: ca in loculu sesiunii imbiate de romani, carea tocmai pentru cá se afla intre celealte dóue, e spre incomodarea preotiloru romani concerninti, se-li se céda un'a veri care din celealte dóue sesiuni; — apoi desdaunarea amintita se li-o respunda romanii nu in terminu de unu anu, ci de diumetate anu de dile.

Astfelu déca coreligionarii romani voru fi plecati a primi acestu ofertu de pretensiune a lor si a se impacá in estu-modu, — serbii dechiara serbatoresce, cá voru esi din comuniunea bisericeii indata ce voru primi sum'a de desdaunare.

Continuarea in 17/20 Noem. 1872.

11. In urm'a unei consultari din partea credintiosiloru romani, barbatii de incedere ai acestor'a cu esceptiunea aloru vreo duoi necapacitabili, —

Cumpenindu tóte impregiurabile dechiara: a primi si acestu ofertu de pretensiune a coreligionariloru serbi pe bas'a caruia apoi se inchieia urmatórea:

I M P A C A T I U N E :

I. Romanii respective comunitatea bisericesca romana greco-orientala din orasiulu Pecic'a romana, remane in eschisiv, a proprietate a urmatórieloru averi miscatórie si nemiscatórie si a nume:

A) miscatórie:

1. Edificulu bisericeii cu tóte apartinintele si utensiliile, esceptiunendu-se celea a nume proprie séu donate de un'a séu cealalta parte.

2. Tóte 3 edificie de scóla amintite sub punctulu 7. alu protocolulu de facia cu tóte apartinintele. —

3. Dóue sesiuni parochiale. —

4. Pamentulu bisericeii constatatoriu de 1/2 sesiune folositu de sfetii bisericeii.

5. Trei fonduri intravilane la scóla din afara cu nr.ii 603., 604. si 605 cu pomologi'a sub nrul. 611.

B) miscatórie:

1. Capitalulu bisericeii ce se afla imprumutatu la poporu cu obligatiuni in suma de 8512 fl. 94 cr.

2. Capitalulu fundatiunii scolare asisderca imprumutatu la poporu cu obligatiuni in suma de 2200 fl. —

II. Serbii respective comunitatea lor bisericesca primescu dreptu desdaunare a partii competente din valórea realitatiloru edificieloru, capitaleloru si fundatiuniloru amintite mai sus, urmatóriele:

1. Un'a obligatiune despre sum'a rotunda de 6000 fl. di: *siese mii florini v. a.* carea suma, romanii se deobliga in restimpu de unu anu de dile si in dóua rate a nume: 3000 fl. la 1/13 Juniu fora camete, éra 3000 fl. v. a. la 1/13 Octovre 1873. pe langa usuatele interese de 10% a o depurá.

2. Din cele trei sesiuni parochiale, romanii cedu si serbii primescu in proprietatea lor un'a sesiune in natura, conformu punctului 10. alu protocolulu de facia respective punctu VII. din invoieala si anume, cea pana acum folosita de concernintele preotu functionariu pentru credintiosii serbi Niceforu Atanaticovicu.

3. Cartile bisericesci, liturgice si rituali cate se afla tiparite in limb'a slavéna precumu si tóte acele utensilii séu recuisite bisericesci cari se voru potea documéntá de eschisive serbesci si a nume de cutare donatoriu serbu: se edau numai de cátu comunci bisericesci serbe; — spre ce scopu indata dupa incheierea acestei impacatiunii séu dupa cum ambele parti se voru intielege, se se esmita o comisiune mista carea se constate identititatea dupa natiunalitate a respectivulu donatoriu, astu-feliu, ca obiectele cari se voru afla cu numele séu alu careva semnu alu donatoriu se se edee respectiviloru credintiosi.

In cátu pentru documentarea proprietatii obiectelor acestor'a nu cumv'a sar escá vre o controversie, aceia ambele parti se invoiescu a se delibérá prin votulu concernintelu Judetiuu localu séu prin unu compromissu alesy de ambele parti.

4. Alte fundatiuni séu donuri menite a nume de romani séu serbi ne esistendu si ori ce contribuii particularie fiindu computate in averea comuna respective in sum'a desdaunarii sub punctulu 1. se privescu de escontentate.

5. Cimiteriile si in viitoriu se vor folosi de ambele parti in comunu; fiindu a se impartí venitul in proportiunea numerica a credintiosiloru romani si serbi.

6. Credintiosii serbi, primindu obligatiunea despre sum'a desdaunarii amintite in p. 1. intrandu in faptic'a posesiune a sesiunii parochiale amintita in punctulu 2. si primindu tóte cartile bisericesci ce se voru documéntá de ale lor — conformu punctulu 3. prin acést'a dechiara serbatoresce: a fi deplinu si cu totul escontentati din tóta averea miscatórie si nemiscatórie fosta comuna dechiara a numai avé nici unu dreptu de pretensiune de orice natura din partea romaniloru, si se considera din diu'a de astadi fapticie despartiti din legatur'a ierarchica respective de biserica rom.

7. Serbii renuncia la folosirea bisericeii conditiunata in p. X. alu invoiealii respective la usulu sustatu pana acum'a de a se celebrá servitiulu Dumnediescu si in limb'a lor la a 10-a septemana; inse prin acést'a nu sunt eschisi de a cercetá biserica romana; nici respectivii credintiosi serbi nu sunt eschisi dela ulteriór'a folosire a scaunelor din biserica pana-ce sum'a de desdaunare in restimpulu prefiptu va fi deplinu depurata; — apoi preotii concerninti romani sunt deobligati, si pana ce serbii voru avé parochulu lor propriu a implini functiunile specialii recerute de familiile serbe — pe langa solvirea tacselor stolari.

Si Protocólele matriculari, remanu in biserica romana conservate; fiindu concernintele parochu romanu deobligatu: la cererea in scris a estrada recerutele informatiuni matriculare pentru cari densulu va fi respunsabilu facia de receratoriulu parochu serbu.

9. Spesele ambelor comisiuni se voru suportá in comunu din cas'a bisericesca.

Acést'a impacatiune respective protocolulu de facia, cetindu se si splicandu se din punctu in punctu ambeloru parti in limb'a materna si neavendu nimene vre-o observare séu esceptiune, se inchieia si subserie atátu de ambele comisiuni delegatiunale de esmisulu autoritatii politice, cátu si prin barbatii de incedere romani si serbi cu aceea: cá conformu punctului XI. din invoiealu, serbii despartiti bisericesce, indata 'si potu cere parochu propriu, se potu organisá si constitui ca comun'a bisericesca de sine statatória; é' romanii remanu asisderia in comuna lor propria bisericesca de sine statatória neperturbati, organizandu si constituindu-se in spiritulu statutulu organicu alu lor, — apartienendu apoi serbii la ierarchia respective dieces'a lor natiunala a Temisiorii é' romanii la cea Aradana romana de pana acumu.

Observatiune: Dupa cetirea si splicarea acestui protocolu se descopere: cá duóe obiecte esentiali s'au trecutu cu vederea din impacatiune cari se suplinescu in urmatóriele:

10. Romanii cedu si serbii primescu — pe langa sum'a desdaunarii amintita in punct 1) loculu intravilanu golu de langa biserica pentru scopulude a 'si edificá serbii pe acel'a biserica si scóla. —

11) Atátu acestui locu cátu si sesiunea parochiala amintita in punct. 2 romanii se invoiescu si dau dreptulu serbiloru, ca indata se se póta transcriá in cartea funduaria ca proprietate aloru. Datu in Pecic'a romana 17/29. Noemvre 1872.

Urméza subserierile ambelor comisiuni delegatiunale, a ambiloru representanti consistoriali, a barbatiloru de incedere romani si serbi si a emisulu auctoritatii politice.

Estradatu prin:

Petru Petrovicu

Asesoru-referinte consistorialu.

Romania.

In 27. nov. v. a fostu in desbaterea camerei legea pentru alegerea Mitropolitiloru si a Episcopiloru.

Senatululu a votatu acést'a lego si guvernulu a dus'o in Camera

Articulu I din legea votata de Senatu, era astu-felu:

„Colegiile electorali ale Mitropolitilor si Episcopilor se compun din Mitropolitii si Episcopii eparchiilor din Romani'a si din o delegatiune, diumetate din Senatu si diumetate din Camera, trasa la sorti in numeru egal cu alegatorii de mai sus. La casu candu acesti alegatori vor fi fara sotiu, Camera va da unu alegatoru mai multu.“

Comisiunea numita de Camera se cerceteze acesta lege, face raportulu seu si numesce pe D. Cogalnicenu raportore, care ilu citeste in camera in aplause generali.

Comisiunea modifica art. I. din legea votata de Senatu si prevede ca delegatiunea din Senatu si Camera se fie egala cu acea a clerului.

Asupra acestui punctu se deschide discussiunea.

Domnulu Cogalnicenu citeza mai multe fapte istorice prin cari areta ca biserica trebuie se fia legata cu societatea.

In urm'a acestoru discussiuni, A Florescu vine cu unu emendamentu in care se sustiene ca, la alegerea Mitropolitilor si a Episcopilor, se ie parte intrég'a Camera, unita la unu locu cu membrii clerului si cu ai Senatului. Emendamentulu se privesce. („Telegrafulu.“)

VARIETATI.

= Pentru teatrulu magiaru din Clusiu s'a aplacidatu de Maiestate érasu una subventiune de 15000 fl. — Credintios'a naiune romana inca ascépta asia subsidia, macar pentru o scóla romana agronomica economica, reale, industriale séu tecnica, din tesaurulu statului, caci lips'a ei de institute coversiesce tota asemenarea si urgenti'a altoru necessitati („Gazet'a Transilvaniei.“ ?

= Fót'a „Lumina“, apare regulatu de dóe ori in septemana Exceptiune se face numai in acele septemani, in cari sunt serbatori, ori de a nóstre de nu lucra redactiunea, ori rom. 'cat. de nu lucra tipografi'a. Cu esemplarie complete putemu servi inca de la inceputu. Pre dd. prenumeranti, cari nu capeta atare numeru, ii rugamu se binevoiesca a reclama indata.

= Intemplare rara. In Wippach, langa Goritia (Görz) in 12. decembre st. n. demaneti'a au desparutu dóe case, cutropindu-se de totu in pamentu.

= Portugali'a nu cede din dreptulu seu de a fi mai culta de catu Ungari'a. Ungari'a a negociatu cu Portugali'a pentru incheierea unui tratatu in privinti'a estradarii facatorilor de rele din amendoe partile. Inse Portugali'a, in carea nu esiste pedépsa de mórte, a pretinsu conditiunea ca: acei facatori de rele din Ungari'a, cari scapa pe teritoriulu portugalu, Portugali'a numai atunci se-i predee autoritatiloru unguresi, daca acestea o vor asecura cumca acei facatori de rele, nu vor fi pedepsiti cu mórte, ci cu alta ore care pedépsa amesurata. Ungari'a carea tiene la pedéps'a de mórte, nu s'a invoitu la acesta conditiune ce i-a pus'o Portugali'a, si asia negociatiunile s'au intreruptu.

= Era se uitamu a luá notitia ca ministeriulu s'a schimbatu, in catu in loculu contelui Lónyay acum e ministru-presedinte dlu Szlávy, — la cultu si invetiamentu a remasu ministru totu dlu Augustinu Trefort.

= Despre invetiamentulu din Romani'a, dice „Trompet'a Carpatilor“ urmatóiele: La instructiunea publica, conspiratiunea este invederata contra instructiunii poporului spre a pute merge fora murmura la jugul seu ce se sdrobise prin atatea revolutiuni: trebuie ca negresitu se damu si noi mic'a nóstra lovitura tractatului din Paris care cere imperiosu imbunatatirea sórtei poporului romanu; trebuie se ajutamu si noi pre aceia cari tratéza de impostoru pre Napoleone III.: trebuie se ajutamu acelor'a ce spunu prin piess'a straina ca. „poporulu romanu nu este natiune, nu existe si nici mai are cuventu de a fi.“

CONCURSU.

Pentru vacant'a parochia Ciungani. — indiestrata cu emolumintele anuali: birulu si stólele indatinate dela 80 de case.

Doritorii de a ocupa acesta parochia sunt avisati recursorile loru prevediute cu documintele necesarie si adresate comitetului parochialu pana in 9 Decembre a. c. a le trimite Dlu protopresviteru tractualu Ioanu Groza in Halmagiu, — avendu apoi alegerea a se tiené in 10. Decembre.

Ciungani 12 noevre 1872.

Comitetulu parochialu cu invoierea mea
Ioanu Groza
protopres.

3-3

Concursu.

2-3

Prin resemnatiunea lui Ambrosiu Marchisiu, protopresviteratu Popmezeului au devenitu vacantu: deci pentru deplinirea postulu amintitu se escrie concursu. — Dotatiunea e urmatória: tacsu pentru licentie de cununia 2 fl. éra biru de la fiesce care parochia 2 fl. 10 cr.

Recurentii au a produce testimoniú ca au absolvatu celu putienu 8 clase gimnasiali si sunt bine meritati pe terenulu bisericescu si scolasticu.

Recursele adresate catra sinodu au a fi tramise la comisariulu consistorialu Georgiu Vasileviciu protop. Beiusiului pana la 20. dec. éra alegerea se va tiené in Papmezeu la 27. Dec. a. c. st. v.

R a b a g a n i 25. noev. 1872.

Comitetulu protopresviteralu in contielegere cu
Georgiu Vasileviciu
protop. Beiusiului ca comisariu consistorialu.

Mi ieu permissiunea a incunoscintiá pre rever preotime cumca depositulu meu de panuri este totu-deuna prevediutu cu cele mai bune

materie de reverendi,

BRÊNE

scl. scl. scl. in tóte colorile si

cu pretiurile cele mai eftine.

Deci rogu pre dd. cumperatori se me onoreze in casu de trebuintia.

Aradu in decembre 1872.

Cu stima:

„L. Schäffer.“

piati'a principala Nr. 37, localitatea in curte.

P. S.

Comisiunile din provincie se efectuescu totu-deun'a cu promptitudine, si la dorintia se trimitu bucurosu mustre si consemnari de pretiuri.

Casse de bani, de carti si de documinte,

secure in contr'a focului si a spargerii, gatite de

Federicu Wiese in Viena,

sunt in depositu de marimi feliurite la

L. Schäffer,

In Aradu, piati'a principala Nr. 37. in localitatea de curte,

unde casse de acestea sunt de vendutu cu conditiunile si pretiurile cele mai eftine. La dorintia se trimitu franco consemnari de pretiuri.

RESPUNSURI:

Dlu Andrescu: Intielegemu ca acea hotarire catu s'au stersu prin alt'a urmatória.